

Skatteutskottets yttrande**1980/81:4 y****över motioner om de lokala skattemyndigheterna, m. m.***Till civilutskottet*

Civilutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över motion 1980/81: 1459 av Erik Wärnberg (s) om inlemmande av de lokala skattemyndigheterna i länsstyrelsernas skatteavdelningar, motion 1980/81: 1465 av Olof Palme m. fl. (s) om ytterligare resurser för kontroll av skatter och arbetsgivaravgifter och motion 1980/81: 1886 av Lars Werner m. fl. (vpk) om ökade resurser för kontroll av skatteuppbörd m. m. Skatteutskottet får med anledning härav anföra följande.

De lokala skattemyndigheternas organisatoriska ställning

I motion 1459 hemställs att riksdagen fullföljer sitt tidigare principutlåtande och fattar principbeslut om de lokala skattemyndigheternas inlemmande i länsstyrelsernas skatteavdelningar. Motionären anser att man kan nå stora rationaliseringsvinster genom ett sådant inordnande och åberopar till stöd härför ett särskilt yttrande av tre experter i fögderiutredningen.

Kommunministern behandlar frågan i bilaga 18 till årets budgetproposition och finner att en organisatorisk förändring av den lokala skatteförvaltningen nu skulle vara olämplig dels på grund av att den nya taxeringsorganisationen ännu inte har vunnit stadga, dels därför att en organisationsförändring skulle komma att infalla under perioden för 1981 års allmänna fastighetstaxering. Ställningstagandet överensstämmer med fögderiutredningens förslag i frågan. Utredningen har inte funnit att den nuvarande organisationen inom skatteförvaltningen visar upp några påtagliga nackdelar som skulle kunna röjas undan genom en sammanslagning.

Skatteutskottet finner i likhet med kommunministern att ett beslut om ett eventuellt inlemmande av de lokala skattemyndigheterna i länsstyrelsernas skatteavdelningar bör anstå tills man bättre kan överblicka resultatet av den nya taxeringsorganisationen. Mot den bakgrunden är det enligt utskottets mening inte motiverat att fatta något principbeslut i frågan, varför utskottet avstyrker motion 1459.

Beträffande ökade anslag för skattekontroll m. m.

I s-motionen 1465 begärs en anslagsökning med 10 milj. kr. fördelade med 3 milj. kr. på länsstyrelsernas uppbördsenheter och 7 milj. kr. på de lokala skattemyndigheternas arbetsgivargrupper. Yrkandena motiveras i motion

1462 med att den markanta ökningen av restförda skatter och avgifter kräver ytterligare insatser på uppbördssidan, vilka bör komma till uttryck i bl. a. en skärpt offensiv arbetsgivarkontroll.

I vpk-motionen 1886 preciseras inte några anslagsökningar men motionärerna begär medel för ytterligare 227 tjänster. Flertalet av dessa avser de lokala skattemyndigheterna men också mervärdeskatteenheterna och kronofogdemyndigheterna föreslås få betydande förstärkningar.

Som skatteutskottet framhöll i sitt yttrande till civilutskottet 1980 i fråga om då aktuella yrkanden om förstärkta resurser till kronofogdemyndigheterna råder bred enighet om att myndigheterna bör erhålla tillräckliga medel för att kunna ingripa effektivt mot skatteundandragande i olika former, och utskottet kunde då konstatera att dessa myndigheter tillfördes väsentliga personalförstärkningar. I årets budgetproposition föreslås kronofogdemyndigheterna få medel för anlitande av ekonomisk sakkunskap för att förstärka indrivningen av samhällets fordringar. Vidare får kronofogdemyndigheterna i de tre största kommunerna särskilda medel för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten. I övrigt inskränker sig förstärkningarna på kontrollsidan till att mervärdeskatteenheterna får 27 tjänster. Utskottet vill med anledning av motionerna om höjda anslag för skattekontroll m. m. åter uttala att det givetvis skulle vara önskvärt med ytterligare förbättringar om den statsfinansiella situationen hade medgivit sådana åtgärder. Vid en jämförelse med de nedskärningar av anslagskraven som föreslås på andra områden finner dock utskottet att skattekontrollen prioriteras. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet bifall till motionerna 1465 och 1886 och tillstyrker budgetpropositionen i motsvarande delar.

Stockholm den 24 februari 1981

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josetson (c), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg i Hofors (s)*, Tage Sundkvist (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp), Egon Jacobsson (s)*, Anita Johansson (s), Maj-Lis Löw (s) och Olle Grahn (fp).

* Ej närvarande vid yttrandets justering.

Avvikande mening

Erik Wärnberg, Rune Carlstein, Olle Westberg i Hofors, Bo Forslund, Egon Jacobsson, Anita Johansson och Maj-Lis Lööw (alla s) anser att utskottets yttrande efter ingressen bort ha följande lydelse:

De lokala skattemyndigheternas organisatoriska ställning

I överensstämmelse med riksdagens tidigare principuttalande om inordnande av de lokala skattemyndigheterna i länsstyrelsernas skatteavdelningar yrkas i motion 1980/81: 1459 av Erik Wärnberg (s) att riksdagen skall fullfölja detta uttalande genom ett principbeslut i frågan, där målet bör vara att omorganisationen kan genomföras den 1 januari 1983. Motionären gör gällande att stora rationaliseringsvinster kan nås genom samgåendet och att det finns tillräckligt underlag för ett beslut.

Kommunministern har i budgetpropositionen intagit samma ståndpunkt som fögderiutredningen som ansett att frågan om ett sammanförande av länsstyrelsernas skatteavdelningar och de lokala skattemyndigheterna får anstå tills man vunnit tillräckliga erfarenheter om den nya taxeringsrevisionen. Tre av utredningens experter har dock ansett att fördelarna med en sammanslagning är så påtagliga att den bör genomföras utan att erfarenheterna av RS-reformen avvaktas.

Såvitt utskottet kan finna har kommunministern och fögderiutredningen mera slagit vakt om de lokala skattemyndigheternas självständighet än om behovet av att få en effektivt fungerande skatteadministration. Den nuvarande ordningen skapar en tungrodd beslutsprocess och bidrar till att försvåra den administrativa styrningen. Olägenheterna drabbar främst skattecheferna, som starkt understrukt behovet av en samordning. Utskottet tillstyrker därför bifall till motion 1459.

Beträffande ökade anslag för skattekontroll m. m.

I s-motionen 1465 begärs en anslagsökning med 10 milj. kr. fördelade med 3 milj. kr. på länsstyrelsernas uppbördsenheter och 7 milj. kr. på de lokala skattemyndigheternas arbetsgivargrupper. Yrkandena motiveras i motion 1462 med att den markanta ökningen av restförda skatter och avgifter kräver ytterligare insatser på uppbördsidan, vilket bör komma till uttryck i bl. a. en skärpt offensiv arbetsgivarkontroll.

I vpk-motionen 1886 preciseras inte några anslagsökningar men motionärerna begär medel för ytterligare 227 tjänster. Flertalet av dessa avser de lokala skattemyndigheterna men också mervärdeskatteenheterna och kronofogdemyndigheterna föreslås få betydande förstärkningar.

Såvitt utskottet kan finna talar starka skäl för att samhällets kontrollmöjligheter förbättras och att erforderliga resurser ställs till skattemyndigheter-

nas förfogande. De av regeringen föreslagna resurserna på skattekontroll- och uppbördsområdet är otillräckliga. Visserligen är budgetläget ansträngt och en stark begränsning av ytterligare utgiftsökningar nödvändig. Det bör dock påpekas att väl avvägda insatser för en förbättrad skattekontroll bidrar till en nettoförstärkning av statsfinanserna genom att skatteinkomsterna ökar.

Uppbördsenheterna spelar i detta sammanhang en central roll eftersom de har – förutom ansvaret för arbetet med uppbörd av skatter – även ansvaret för arbetsgivarkontrollen, tillsyn, samordning och effektivisering av uppbördsverksamheten inom resp. län. Dessutom har enheterna att bevaka statens intresse i egenskap av borgenär. I detta ingår bl. a. att verka för en effektiv indrivning av allmänna mål och föra statens talan i fråga om företrädaransvar för källskatt, mervärdeskatt och arbetsgivaravgifter.

I likhet med motionärerna i s-motionen 1462 finner utskottet att ytterligare tjänster bör inrättas inom arbetsgivargrupperna och vid uppbördsenheterna. Först då dessa förstärkningar har genomförts kan arbetsgivarkontrollen och uppbördsenheternas offensiva roll förutsättas fungera på ett tillfredsställande sätt.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion 1980/81: 1462 och avstyrker motion 1980/81: 1886 till den del den inte blivit tillgodosedd genom tillstyrkandet.